

SGK SİGORTALILIK İŞLEMLERİNDE DEĞİŞİKLİK YAPTI

ÖZET

İlgili mevzuat bölümünde yayımlanan genelge ile bazı sigortalılık işlemlerinde değişiklikler yapılmıştır. Buna göre;

- 1) Vazife malullüğü aylığı almakta iken muhtar seçilen kişiler muhtarlık görevlerine istinaden 5510 sayılı kanunun 4-1/b bendi kapsamında sigortalı sayılmayacaklardır. Ancak muhtar seçilenlerin muhtarlık görevleri haricinde aynı zamanda gerçek ve basit usulde vergi mükellefi olması, esnaf ve sanatkarlar siciline kayıtlı olması, anonim şirketlerin yönetim kurulu üyesi ortak olması, sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerin komandite ortak olması, diğer şirket ve donatma iştiraklerinde ortak olması veya tarımsal faaliyette bulunması şartlarından birinde yer alması halinde bu kişiler hakkında iş kazası ve meslek hastalığı sigortası, talepleri halinde ise bu taleplerini SGK' ya bildirdikleri tarihi takip eden ay başından itibaren, haklarında uzun vadeli sigorta kolları uygulanacaktır.
- 2) Askerlik hizmetini yapanlar, askerlik hizmetinden sayılan izin, hava değişimi, istirahat süreleri, birliğe sevk tarihi ile birliğe katılım tarihi arasında geçen süre veya erken terhis mahiyetinde izinli sayılan süreler ile askerlik hizmetinden sayılmayan sürelerde hizmet akdine tabi çalışılması durumunda, bu sürelerle ilişkin belge sunulması ve bildirilen hizmetlerin fiili çalışmaya dayanmadığına dair aksine bir tespitin bulunmaması halinde, bu sürelerde bildirilmiş olan sigortalılık geçerli sayılacaktır.
- 3) Şirket kuruluş aşamasında çalıştırılacak sigortalılara ilişkin sigortalı tesciline esas olan bilgileri, ticaret sicil memurluklarınca SGK' ya elektronik ortamda aktarılan sigortalıların tescil işlemleri otomatik olarak yapıldığından, bu sigortalılar için ayrıca sigortalı işe giriş bildirgesi istenmeyecektir.

ÖZET

- 4) İşverenler, sigortalı işe giriş bildirgesinin meslek adı ve kodu, 6356 sayılı Kanun gereğince belirlenen görev kodu, ÇSGB iş kolu, sigortalıların 4857 sayılı Kanunun 13 ve 14'üncü maddelerine göre çalışıp çalışmadığı, aynı Kanunun 30 uncu maddesine göre engelli ve eski hükümlü olup olmadığı alanı ile sigortalının adresini her zaman, sigortalının işe başladığı tarih ve sigortalılık kodu değişikliği ya da söz konusu bildirgenin iptali ise, işe giriş tarihini takip eden ilk iş günü saat 23:59'a kadar e-sigorta yoluyla yapılabilecektir.
- 5) Sigortalı işe giriş bildirgesinin verilmediğinin, tespit edilmesi durumunda sigortalı işe giriş bildirgesi re'sen düzenlenerek 5510 sayılı Kanunun 102'nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi gereğince asgari ücret tutarında idari para cezası uygulanacaktır.
- 6) Sigortalı işten ayrılış bildirgesinin verilmediğinin tespit edilmesi durumunda sigortalı işten ayrılış bildirgesi re'sen düzenlenerek 5510 sayılı Kanunun 102'nci maddesinin birinci fıkrasının (j) bendi gereğince asgari ücret tutarında idari para cezası uygulanacaktır.
- 7) İşten ayrılış nedenlerindeki "26- Disiplin kurulu kararı ile fesih" kodu "26- Devamsızlık nedeni ile fesih" olarak değiştirilmiştir.
- 8) Askerlikte, tutuklulukta veya hükümlülükte geçirilen süreler tarım sigortalılığı ile 5510 sayılı kanunun Ek-5 kapsamındaki sigortalılık süresi olarak sayılmayacaktır.
- 9) Askerlik hizmetini yaparken veya yurt dışında bulunurken 5510 sayılı Kanunun Ek 5 inci ve Ek 6'ıncı maddesi kapsamında sigortalı olup prim ödeyenlerin, bu süredeki sigortalılıkları sona erdirilir.
- 10) Muhtarlığın değişik nedenlerle boşalması halinde, yeni muhtar seçilinceye kadar muhtarlığa vekalet eden muhtar vekilleri 5510 sayılı kanunun 4-1/b maddesi kapsamında sigortalı sayılmayacaktır.
- 11) SGK' ya on-line olarak bildirilen vergi mükellefiyet kayıtlardan vergi mükellefiyet başlangıç ve bitiş tarihleri aynı gün olan kayıtların tespiti durumunda bu kayıtlara ilişkin 1/10/2008 tarihinden sonra (4/b) kapsamında tescil kaydı oluşturulmayarak bir günlük hizmet te verilmeyecektir.

ÖZET

- 12) Türkiye’de ikamet etmekte iken ikametini uluslararası sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanan ülkelere (Fransa, İngiltere, İsveç ve İsviçre hariç) taşıyanların isteğe bağlı sigortalılığı ikametini yurt dışına taşıdığı tarihten itibaren sona erecektir. Ancak ikametini uluslararası sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmamış ülkelere taşıyanların isteğe bağlı sigortalılıkları sigortalının aksine bir talebi olmadığı sürece devam ettirilecektir.
- 13) 1/10/2008 tarihinden önce 1479 sayılı Kanun kapsamında tescili yapılması gerektiği halde 506 sayılı Kanun kapsamında tescil yapıldığı sonradan tespit edilen sigortalılar, (4/b) kapsamında sigortalı olması gereken tarih itibariyle sigortalılığı başlatılacaktır.
- 14) 5510 sayılı Kanununun 41 inci maddesine göre borçlanma yapabilmek için 5510 sayılı kanununun 4-1/a, b veya c bendi kapsamında sigortalı tescili olması gerekmektedir.
- 15) 5510 sayılı Kanununun 4’üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (c) bendine tabi sigortalıların yapacakları hizmet borçlanmalarına ait borçlanma tutarı “Borçlanma Talep Dilekçesi” ile beyanda buldukları prime esas kazanç üzerinden, prime esas kazanç beyanında bulunulmaması halinde ise borçlanma tutarı, asgari günlük kazanç tutarı üzerinden hesaplanacaktır.

SİGORTALILIK İŞLEMLERİNDE YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER:

Sosyal Güvenlik Kurumu, değişik tarihlerde yapılan yasal düzenlemelere göre sigortalılık işlemlerini açıklayan 2013/11 sayılı genelgede, [2020-21 sayılı genelge](#) ile bazı değişiklikler yapmıştır. 2020-21 sayılı genelge ilgili mevzuat bölümünde yer almakta olup, yapılan düzenlemelerden önemli gördüklerimiz aşağıda açıklanmıştır.

- ✓ 108 sayılı Muhtar Ödenek ve Sosyal Güvenlik Yasasınının 4’üncü maddesinin birinci fıkrasında; 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4’üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentleri kapsamında sigortalı sayılmayı gerektirecek bir çalışması bulunmayan veya bu kapsamda aylık almayan köy ve

mahalle muhtarları, 5510 sayılı Kanununun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı sayılacakları hüküm altına alınmıştır.

Vazife malullüğü aylığı almakta iken muhtar seçilen kişilerin muhtarlık görevlerine istinaden 5510 sayılı Kanununun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı sayılmayacaklardır. Ancak muhtar seçilenlerin muhtarlık görevleri haricinde aynı zamanda 5510 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin 1, 2, 3 ve 4 numaralı alt bendi kapsamına girecek nitelikte çalışmaları bulunmaları halinde bu kişiler hakkında iş kazası ve meslek hastalığı sigortası, talepleri halinde ise bu taleplerini SGK 'ya bildirdikleri tarihi takip eden ay başından itibaren, haklarında uzun vadeli sigorta kolları uygulanacaktır.

✓ Fiili askerlik hizmeti silah altına alınmakla başlayıp terhis tarihinde sona ermekte, kamu hizmeti olan askerlik görevini fiili olarak yapmakta olanlar bu görevleri nedeniyle gerek 506 sayılı Kanununun mülga 3'üncü maddesi, gerek 5510 sayılı Kanununun 6'ncı maddesi kapsamında sigortalı sayılmamaktadır. Ancak; askerlik hizmetinden sayılan izin, hava değişimi, istirahat süreleri, birliğe sevk tarihi ile birliğe katılış tarihi arasında geçen süre veya erken terhis mahiyetinde izinli sayılan süreler ile askerlik hizmetinden sayılmayan sürelerde hizmet akdine tabi çalışılması durumunda, bu sürelerle ilişkin belge sunulması ve bildirilen hizmetlerin fiili çalışmaya dayanmadığına dair aksine bir tespitin bulunmaması halinde, bu sürelerde bildirilmiş olan hizmetler geçerli sayılacaktır.

(4/a) kapsamındaki sigortalılığın başladığı tarihte fiili olarak askerlik hizmetini yapmakta olanların, askerlik hizmetini yaptığı dönemde sigortalılığının bildirildiği işyerindeki (4/a) kapsamındaki çalışmalarının terhis tarihinden sonra da devam ettiğinin anlaşılması halinde, fiili olarak askerlik yaptığı dönemdeki hizmetleri iptal edilecek, terhis tarihinden sonra geçen hizmetler ise geçerli sayılacaktır.

✓ Şirket kuruluş aşamasında ticaret sicil müdürlüklerince elektronik ortamda aktarılan bilgilere göre otomatik işyeri tescilli yapılan işyerleri için, sigortalı çalıştırılacağına ilişkin bildirimler, şirket kuruluşu aşamasında da alınabilmekte ve alınan bu bilgilere göre sigortalı tescil işlemleri yapılabilmektedir.

Şirket kuruluş aşamasında çalıştırılacak sigortalılara ilişkin sigortalı tesciline esas olan bilgileri, ticaret sicil memurluklarınca SGK' ya elektronik ortamda aktarılan sigortalıların tescil işlemleri otomatik olarak yapıldığından, bu sigortalılar için ayrıca sigortalı işe giriş bildirgesi istenmeyecektir. Ancak otomatik tescil yapılan işyerleri için şirket kuruluş aşamasında çalıştıracığı sigortalılara ilişkin bildirimde bulunulmayan işyerlerinde çalıştırılacak sigortalıların işe giriş bildirimleri cari usullere göre yapılacaktır.

✓ 2013/11 sayılı genelgenin beşinci bölümde yer alan "1.1- e-sigorta yoluyla verilmesi" alt başlığının dördüncü paragrafındaki "özürlü" ibaresi "engelli" şeklinde, "aynı gün içinde" ibaresi de "işe giriş tarihini takip eden ilk iş günü saat 23:59'a kadar" şeklinde değiştirilmiştir. Buna göre İşverenler; sigortalı işe giriş bildirgesinin meslek adı ve kodu, 6356 sayılı Kanun gereğince belirlenen görev kodu, ÇSGB iş kolu, sigortalıların 4857 sayılı Kanunun 13 ve 14 üncü maddelerine göre çalışıp çalışmadığı, aynı Kanunun 30'uncu maddesine göre engelli ve eski hükümlü olup olmadığı alanı ile sigortalının adresini her zaman, sigortalının işe başladığı tarih ve sigortalılık kodu değişikliği ya da söz konusu bildirgenin iptali işverenler tarafından işe giriş tarihini takip eden ilk iş günü saat 23:59'a kadar e-sigorta yoluyla yapılabilecektir.

✓ Sigortalı işe giriş bildirgesinin verilmediğinin, mahkeme kararından veya SGK'nın denetim ve kontrole görevli memurlarınca yapılan tespitlerden ya da diğer kamu idarelerinin denetim elemanlarının kendi mevzuatları gereğince yapacakları soruşturma, denetim ve incelemelerden veya bankalar, döner sermayeli kuruluşlar, kamu idareleri ile kanunla kurulan kurum ve kuruluşlardan alınan bilgi ve belgelerden anlaşılması durumu hariç, tespit edilmesi halinde sigortalı işe giriş bildirgesi re'sen düzenlenecektir. SGK tarafından re'sen düzenlenen sigortalı işe giriş bildireleri için 5510 sayılı Kanunun 102'nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi gereğince asgari ücret tutarında idari para cezası uygulanacaktır.

✓ Sigortalı işten ayrılış bildirgesinin verilmediğinin; mahkeme kararı veya Kurumun denetim ve kontrole görevli memurlarınca yapılan tespitler ya da diğer kamu idarelerinin denetim elemanlarının kendi mevzuatları gereğince yapacakları soruşturma, denetim ve incelemeler veya bankalar, döner sermayeli kuruluşlar, kamu idareleri ile kanunla kurulan kurum ve kuruluşlardan alınan bilgi ve belgeler haricinde tespit edilmesi durumunda sigortalı işten ayrılış bildirgesi, yapılacak bir ay süreli tebligat ile ilgili işveren veya alt

işverenden istenecek, söz konusu bildirge yapılan tebligata rağmen verilmediği takdirde re'sen düzenlenecektir. Yapılan tebligat nedeniyle işveren tarafından bildirilen veya SGK'ca re'sen düzenlenen sigortalı işten ayrılış bildirgeleri için 5510 sayılı Kanunun 102'nci maddesinin birinci fıkrasının (j) bendi gereğince asgari ücretin onda biri tutarında idari para cezası uygulanacaktır.

✓ 2013-11 sayılı genelgenin altıncı bölümde yer alan "2.1- İşten ayrılış nedeni" alt başlığındaki işten ayrılış nedenleri tablosundaki "26- Disiplin kurulu kararı ile fesih" kodu "26- Devamsızlık nedeni ile fesih" olarak değiştirilmiştir.

✓ 2925 sayılı Kanun (Tarım işçileri Sosyal Sigortalar Kanununun) kapsamında iken askerlikte, tutuklulukta veya hükümlülükte geçirilen süreler tarım sigortalılık süresi olarak değerlendirilmeyecektir. Aynı şekilde Ek 5'inci madde kapsamında iken askerlikte, tutuklulukta veya hükümlülükte geçirilen süreler bu kapsamda sigortalılık süresi olarak değerlendirilmeyecektir.

2925 sayılı Kanun kapsamında prim ödemeye devam edenlerden; askerlik, tutukluluk ve hükümlülük nedeniyle sigortalılığı sonlandırılanların, yeniden sigortalı olmak için talepte bulunmaları halinde talep tarihini takip eden aybaşından itibaren "İstek ve Tescil Belgesi" alınmaksızın 2925 sayılı Kanun tabii sigortalılıkları yeniden başlatılacaktır.

Askerlik hizmetini yaptığı veya yurt dışında bulunduğu dönemde 2925 sayılı Kanun kapsamında sigortalı olma talebinde bulunup sigortalılığı başlatılan ve prim ödemeye devam edenlerin, askerlik ve yurt dışında bulunduğu dönemler iptal edilerek, terhis edilenlerin terhis tarihini, yurda dönüş yapanların yurda dönüş tarihini takip eden ay başından sigortalılıkları başlatılacaktır.

✓ Askerlik hizmetini yaptığı veya yurt dışında bulunduğu dönemde 5510 sayılı Kanunun ek 5'inci ve ek 6'ncı madde kapsamında sigortalı olma talebinde bulunup sigortalılığı başlatılan ve prim ödemeye devam edenlerin, askerlik ve yurt dışında bulunduğu dönemler iptal edilerek, terhis edilenlerin terhis tarihini, yurda dönüş yapanların yurda dönüş tarihini takip eden gün itibariyle sigortalılıkları başlatılacaktır.

Ek 6'ncı madde kapsamında sigortalılığı devam ederken yurt dışına çıkış yaptığı tespit edilen sigortalıların, adlarına prim ödemesi yapması gereken ayın tamamında yurt dışında bulunduğu tespit halinde sigortalılıkları yurt dışına çıkış yaptıkları gün itibariyle sona erdirilecek, bu kapsamdaki sigortalılık şartlarını taşımaları halinde yurda giriş yaptıkları tarihi takip eden gün itibariyle sigortalılıkları başlatılacaktır.

5510 sayılı Kanunun ek 6'ncı madde kapsamındaki sigortalılıklarını müracaat ettiği tarihten önceki bir tarihte sonlandırma talebinde bulunanların, işten ayrıldığını işverenden ve ilgili meslek odasından alacağı yazılı belge ile kanıtlanması halinde, işten ayrıldığı tarih itibariyle sigortalılıkları sonlandırılacaktır.

✓ 2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanununun 33'üncü maddesinde; köy veya mahalle muhtarlığının herhangi bir sebeple boşalması halinde boşalan muhtarlıklar için her yıl haziran ayının ilk pazar günü seçim yapılacağı, seçim yapılincaya kadar muhtarlık görevi mahallin en büyük mülkiye amiri tarafından atanacak muhtar vekili tarafından yürütüleceği ayrıca ihtiyar meclisi veya heyeti seçiminin yapılması gerektiği hallerde köy veya mahalle muhtarlığı da boşalmış ise, haziran ayı beklenmeksizin her iki seçim beraber yapılabileceği belirtilmiştir. Köy veya mahalle muhtarlığının herhangi bir sebeple boşalması halinde boşalan muhtarlıklar için seçim yapılincaya kadar muhtarın yerine vekalet eden muhtar vekilleri 4/b kapsamında sigortalı sayılmayacaktır. Ancak, seçimler sonucunda muhtar seçilenlerin ise seçildikleri tarih itibariyle 4/b kapsamında sigortalılıkları başlatılacaktır.

✓ 1/7/2012 tarihinde yürürlüğe giren 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununda limited şirkette pay devirlerinin pay defterine kaydı zorunlu tutulmamasından dolayı limited şirket ortaklarından hisse devri alan yeni ortakların sigortalılıkları, ortaklar kurulunca devrin yapılmasına karar verildiği tarihte başlayacak ve bu tarih ortaklar kurulu kararının, hisse devrine ilişkin tanzim edilen noter devir sözleşmesinin veya devir ticaret sicil memurluğunca tescil edilmiş ise ticaret sicil gazetesinde ilan edildiği nüshasının ibraz edilmesi kaydıyla şirket yetkililerince ortaklar kurulu karar tarihinden itibaren on beş gün içerisinde SGK'ya bildirilmesi gerekmektedir.

Aynı şekilde limited şirket ortaklarının sigortalılıkları hisse devrine ilişkin alınan ortaklar kurulu kararı ile hissenin devrine ilişkin tanzim edilen noter devir sözleşmesinin birlikte ibraz edilmesi veya hisse devri ticaret sicil memurluğuna tescil edilmiş ise ticaret sicil gazetesinde ilan edildiği nüshasının ibraz edilmesi kaydıyla ortaklar kurulu karar tarihi itibarıyla sona erecek, bu tarih sigortalılar veya şirket yetkililerince en geç on gün içinde işten ayrılış bildirisıyla SGK'ya bildirilecektir.

✓ 5510 sayılı Kanunun 7'nci maddesinde, (4/b) kapsamında sigortalı sayılanlardan ticari kazanç veya serbest meslek kazancı nedeniyle gerçek veya basit usulde gelir vergisi mükellefi olanlar, kolektif şirket ortakları, adi komandit şirketin komandite ve komanditer ortakları, donatma iştiraki ortaklarının sigortalılıkları vergi mükellefiyetlerinin başladığı tarihte başlayacağı, 9'uncu maddesinde ise gelir vergisi mükellefi olanların mükellefiyetlerini gerektiren faaliyetlerine son verdikleri tarihte sigortalılıklarının sona ereceği öngörülmüştür. SGK'ya on-line olarak bildirilen vergi mükellefiyet kayıtlardan vergi mükellefiyet başlangıç ve bitiş tarihleri aynı gün olan kayıtların tespiti durumunda bu kayıtlara ilişkin 1/10/2008 tarihinden sonra (4/b) kapsamında tescil kaydı oluşturulmayarak bir günlük hizmette verilmeyecektir.

✓ Tarımsal faaliyette bulunan sigortalılardan, 5510 sayılı Kanunun 6'ncı maddesinin birinci fıkrasının (ı) bendine göre ziraat odalarından, ziraat odalarının bulunmadığı yerlerde tarım il/ilçe müdürlüklerinden aldıkları "Sigortalılık Muafiyet Belgesi" ile sigortalılıkları sona erenlerden, daha sonraki bir tarihte tarımsal faaliyet gelirlerinden, bu faaliyete ilişkin masraflar düşüldükten sonra kalan tutarın aylık ortalamasının prime esas günlük kazanç alt sınırının otuz katından fazla olduğunu (Kanunun geçici 16'ncı maddesi hükmü de göz önünde bulundurularak) ziraat odalarından alacakları "Muafiyet Halinin Ortadan Kalktığını Gösterir Belge" (Ek-16/B) ile belgeleyenlerden; bir yıl içinde talepte bulunulması halinde belgenin düzenlendiği tarihten, bu süre geçtikten sonra talepte bulunulması halinde ise SGK kayıtlarına intikal ettiği tarih itibarıyla sigortalılıkları başlatılacaktır.

✓ 2926 sayılı Kanun kapsamındaki tarımsal faaliyeti devam ederken 5510 sayılı Kanunun geçici 63 ve 76'ncı maddeleri kapsamına girmesi nedeniyle sigortalılığı durdurulanların daha sonra yeniden sigortalılığının başlatılması gerektiği tarih veya öncesinde başlayıp devam eden usulüne uygun ziraat odası üyelik kaydı bulunması halinde SGK kayıtlarına intikal tarihine bakılmaksızın 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendi kapsamında yeniden sigortalılıkları başlatılacaktır.

✓ SGK Yönetim Kurulunun 16/5/2019 tarih ve 2019/105 sayılı Kararı uyarınca emeklilik veya yaşlılık aylığı almakta iken genel bütçeye dahil daireler, katma bütçeli idareler, döner sermayeler, fonlar, belediyeler, tarafından kurulan birlik ve işletmeler, bütçeden yardım alan kuruluşlar ile özel kanunla kurulmuş diğer kamu kurum, kurul, üst kurul ve kuruluşları, kamu iktisadi teşebbüsleri ve bunların bağlı ortaklıkları ile müessese ve işletmelerinde ve sermayesinin %50'sinden fazlası kamuya ait olan diğer ortaklıklarda herhangi bir kadro, pozisyon veya görevlerde;

- 5335 sayılı Kanunun 30'uncu maddesinin 4'üncü fıkrası hükmüne göre aylıkları kesilmeksizin çalışmaya başlayanlardan 5510 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılacağı belirtilenler,
- 5335 sayılı Kanunun 30'uncu maddesinin 4'üncü fıkrasında sayılmamakla birlikte kendi kurum veya personel kanunlarında ya da Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde aylıkları kesilmeksizin çalışabileceği hükme bağlananlar,

16/5/2019 tarihinden itibaren 5510 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılacaklardır.

Ayrıca, 5335 sayılı Kanunun 30'uncu maddesinin 4'üncü fıkrası hükmüne göre aylıkları kesilmeksizin çalışmaya başlayanlardan kendi kurum veya personel kanunlarında ya da Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde istekleri halinde emekli aylıkları kesilmek suretiyle sigortalı olabileceklerine dair hüküm bulunanların örneğin milletvekilleri, belediye başkanları, Radyo Televizyon Üst Kurulu Üyeleri, Kamu Denetçiliği Kurumu baş denetçi ve denetçileri gibi sigortalıların istekleri halinde emekli aylıkları kesilmek suretiyle 5510 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalılıkları devam ettirilecektir.

Emekli aylıkları kesilmeksizin sigortalı sayılacak olanlar mevcut emeklilik statülerine bağlı olarak genel sağlık sigortasından yararlanmaya devam edeceklerinden, bunlardan ayrıca genel sağlık sigortası primi kesilmeyecektir.

✓ 5510 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin 4 numaralı alt bendi kapsamındaki sigortalılığının sona ermesi gerektiği halde sonlandırılmadan prim ödemeye devam edenler ile yersiz tescil yapıldığı sonradan tespit edilip tescil tarihi itibarıyla sigortalılıkları iptal edilenlerden primlerini ödemeye devam edenlerin, 5510 sayılı Kanunun 50'nci maddesi kapsamında isteğe bağlı sigortalı olmak için yazılı talepte bulunmaları halinde, isteğe bağlı sigortalılıkları yersiz ödemelerin başladığı tarih itibarıyla başlatılacaktır. Ödenen primler isteğe bağlı sigortalılık kapsamındaki Bağ-kur numarasına aktarılacaktır.

✓ Kendi nam ve hesabına bağımsız çalışmalarından dolayı ilgili kurum ve kuruluşların bildirdiği kayıtlara göre 1479 sayılı Kanunun mülga 24'üncü maddesi kapsamında sayılmaları nedeniyle kayıt ve tescilleri yapılanlardan daha sonra ilgili kurum ve kuruluşlarca bu kayıtlarının (teyit edilmeyen) bulunmadığı tespit edilenlerin 1479 sayılı Kanunun mülga 24 üncü maddesi kapsamındaki sigortalılıkları tescil tarihi itibarıyla (04) kodu ile iptal edilen ancak iptal edilen süreler için prim ödemesinde bulunanların talepte bulunmaları halinde isteğe bağlı sigortalılık kapsamında değerlendirilerek ödemelerinin bulunduğu aylarla sınırlı kalmak kaydıyla bu sürelerde sigortalı sayılacaklardır.

✓ Türkiye'de ikamet etmekte iken ikametini uluslararası sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanan ülkelere (Fransa, İngiltere, İsveç ve İsviçre hariç) taşıyanların isteğe bağlı sigortalılığı ikametini yurt dışına taşıdığı tarihten itibaren sona erecektir. Ancak isteğe bağlı sigortalılık, Türkiye'de ikamet etmekte iken ikametini uluslararası sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmamış ülkelere taşıyanların isteğe bağlı sigortalılıkları sigortalının aksine bir talebi olmadığı sürece devam ettirilecektir.

✓ 2008 Ekim öncesinde 1479 sayılı Kanun kapsamında tescili yapılması gerektiği halde 506 sayılı Kanun kapsamında tescili yapılanlar için (4/a) kapsamında yapılan tescil kaydı (4/b) kapsamında bildirim sayılacak ve (4/a) işe giriş tarihi (4/b) için bildirim yapılan tarih kabul edilerek 1479 sayılı Kanunun 24'üncü maddesi hükmü gereği tescil tarihindeki mevzuat hükümleri uygulanacaktır.

1479 sayılı Kanunun mülga 24'üncü maddesinde; kolektif şirketlerin, adi komandit şirketlerin komandite ve komanditer, limited şirketlerin, sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerin komandite ortakları, donatma iştirakleri ortakları ile anonim şirketlerin kurucu ortakları ile yönetim kurulu üyesi olan ortakları bu Kanuna göre sigortalı sayılmıştır. Şirket ortağı olarak 1479 sayılı Kanuna tabi tescili yapılan sigortalının vergi dairesi, meslek kuruluşu, esnaf sicil müdürlüğü ve diğer şirket kayıtlarının tespiti halinde ise sigortalılık hak ve mükellefiyetleri tescil tarihinde geçerli olan mevzuat hükümleri kapsamında değerlendirilecektir

1/10/2008 tarihinden önce 1479 sayılı Kanun kapsamında tescili yapılması gerektiği halde 506 sayılı Kanun kapsamında tescil yapıldığı sonradan tespit edilen sigortalılar, (4/b) kapsamında sigortalı olması gereken tarih itibariyle sigortalılığı başlatılacaktır. Diğer sosyal güvenlik kurumlarına tabi hizmeti bulunmaması nedeniyle tescil tarihi itibariyle birinci basamaktan sigortalılığı başlatılacaktır.

✓ 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ile 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu gereğince yapılan taşıma ihalelerinden iş alan yükleniciler hakkında 5510 sayılı Kanunun 1/3/2011 tarihinden sonra değiştirilen 53'üncü maddesi hükümleri de dikkate alınarak;

- Çalıştırdıkları şoförlerin 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılması,
- Araç sahibi olması nedeniyle 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendinin (1) numaralı alt bendi kapsamında sigortalılığı bulunan kişiyi aracı kiralamak suretiyle çalıştırmaları halinde, araç sahibi ile yüklenici arasındaki ilişkinin hizmet akdi olarak değerlendirilmemesi,
- Araç sahibi olmayan ancak 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında başka faaliyetleri nedeniyle sigortalılığı bulunanları çalıştırmaları halinde bu kişilerin (a) bendi kapsamında sigortalı sayılması,
- Başka bir firmadan araç kiralaması halinde aracı kullanan şoförlerin 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ya da (b) bendi kapsamında sigortalı olup olmadığına bakılmaksızın araç kiralama firmasındaki işten dolayı 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendine tabi sigortalı sayılmaları,

Gerekmektedir.

✓ 5510 sayılı Kanununun 41'inci maddesi ve geçici maddelerine göre borçlanma talebinde bulunanların, borçlanma talep tarihinden önce 5510 sayılı Kanununun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının;

- bendi kapsamında tescil edilmiş ve adına kısa ve/veya uzun vadeli sigorta kollarına tabi prim bildirilmiş/tahakkuk etmiş olması,
- bendi kapsamında tescil edilmiş ve talep tarihi itibarıyla ödenmiş/tahakkuk etmiş süresi olması,
- bendi kapsamında tescil edilmiş olması,

gerekmekte olup, söz konusu şartları yerine getirmeyenlerin 5510 sayılı Kanun kapsamında yer alan sürelerle ilişkin borçlanma talepleri kabul edilmeyecektir.

Çalışmaya başlaması nedeniyle ödenmekte olan malullük, yaşlılık veya emekli aylığı kesilenlerin 5510 sayılı Kanun kapsamında yer alan sürelerle ilişkin borçlanma talepleri kabul edilmeyecektir.

✓ Doğum borçlanması talebinde bulunan kadın sigortalıların borçlanma taleplerinin değerlendirilebilmesi için 2013-11 sayılı genelgenin "1- Borçlanma yapacak kimseler" başlıklı bölümde yer alan şartları doğumdan önce yerine getirmiş olmaları gerekmektedir.

✓ 5510 sayılı Kanununun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (c) bendine tabi sigortalıların yapacakları hizmet borçlanmalarına ait borçlanma tutarı "Borçlanma Talep Dilekçesi" ile beyanda buldukları prime esas kazanç üzerinden, prime esas kazanç beyanında bulunulmaması halinde ise borçlanma tutarı, asgari günlük kazanç tutarı üzerinden hesaplanacaktır.

Tahakkuk ettirilen borç tutarı ilgiliye iadeli taahhütlü olarak tebliğ edilecek, PTT alındısının ilgiliye teslim edildiği tarih borcun tebliğ tarihi olacaktır. Hesaplanan borç, tebliğ tarihinden itibaren bir ay içerisinde sigortalı veya hak sahipleri tarafından SGK ya da SGK'nın anlaşmalı olduğu bankalara ödenecek, bir ay içinde ödenmeyen borçlanmalar ise geçerli sayılmayacaktır. Borcun bir ay içinde tamamının ödenmemesi halinde, ödenen miktara karşılık gelen süre sigortalılık süresi olarak değerlendirilecektir.

✓ Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinin geçici 35 inci maddesi hükmü gereği, aylığa hak kazanma koşullarından prim ödeme gün sayısı koşulunun sigortalıların kasıtlı veya kusurlu davranışlarından kaynaklanmayan nedenlerle yerine gelmediği tespit edilen sigortalıların durumları Yönetmeliğin geçici 35 inci maddesi kapsamında değerlendirilecek, prim ödeme gün sayısı eksikliğinin sigortalıların kasıtlı veya kusurlu davranışından kaynaklanması durumunda bu madde hükümleri uygulanmayacaktır.

Borçlanma ve hizmet kazandırma yoluyla eksik prim ödeme gün sayısını tamamlayacak durumda olan sigortalıların, öncelikle eksik hizmet sürelerinin borçlanma yoluyla, borçlanma süresi bulunmayanlar ya da borçlanma süreleri ile eksik hizmet süresi tamamlanamayan sigortalıların eksik hizmet süreleri ise hizmet kazandırma yoluyla tamamlanacaktır.

Borçlanılan ya da hizmet kazandırılan sürelerle ilişkin düzenlenen borç tahakkukunun tahsilatı beklenmeksizin borçlanma süreleri sadece gün sayısı olarak hizmet kazandırılan süreler ise gün ve kazanç olarak tescil ve hizmet dökümünde görüntülenecektir.

Eksik hizmet sürelerine ilişkin tahakkuk ettirilecek olan prim asılları ile borçlanma tutarları, öncelikle sigortalı yahut hak sahiplerinin birikmiş aylıklarından mahsup edilecek, kalan tutar 5510 sayılı Kanunun 96'ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında aylıklardan kesilmek suretiyle tahsil edilecektir. Ayrıca, söz konusu borç tutarları ilgililer tarafından da SGK'nın anlaşmalı olduğu bankalar aracılığıyla ödenebilecektir. Bu şekilde, borçlanma tutarının tamamının bankaya ödenmesi halinde ilgililerin aylıklarından herhangi bir kesinti yapılmayacak, bir kısmının ödenmesi halinde ise ödenen miktar toplam borçtan düşüldükten sonra kalan tutar aylıklarından tahsil edilecektir.

✓ 5510 sayılı Kanuna veya 3201 sayılı Kanuna göre borçlanılacak süresi olanlar için "Geçici 35 inci Madde Borçlanmaları" menüsünün "SSİY- Geçici 35 (A)" ve "SSİY- Geçici 35 (B)" alt menüleri kullanılarak eksik hizmet süresi kadar borçlandırma yapılmak suretiyle eksik hizmet süreleri tamamlanacaktır, borç tutarı ise sigortalıların veya hak sahiplerinin borçlanma talebinde buldukları tarihte 5510 sayılı Kanunun 82'nci maddesine göre prime esas kazancın alt sınırının %32'si (1/8/2019 tarihinden (dahil) sonra 3201 sayılı Kanun kapsamında yapılacak borçlanmalar için % 45'i) üzerinden hesaplanacaktır. Borçlandırılan süreler sadece prim ödeme gün sayısı olarak değerlendirilecektir.

✓ 5510 sayılı Kanuna veya 3201 sayılı Kanuna göre borçlanılacak süresi olmayanlar ile borçlanılacak süreleriyle eksik hizmet süresini tamamlayamayanlardan tahsis talep tarihi ile yersiz ödemenin tespit edildiği tarih arasında 5510 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrası kapsamında sigortalılığı bulunanlara eksik hizmetin tamamlanacağı tarihe kadar hizmet verilecektir. Bu kapsamda hizmet verilecek sürelerin tespitinde;

- Sigortalının aylık bağlandıktan sonra gerek ödenmekte olan aylıklarından kesinti yapılmak, gerekse 1479 sayılı Kanunun ek 20'nci maddesi kapsamında tahsil edilmek suretiyle sosyal güvenlik destek primine tabi olunan süreler, aylık bağlandıktan sonra kendi nam ve hesabına tarımsal faaliyette bulunulan süreler ile Kanunun 4/1-(a) bendi kapsamında sosyal güvenlik destek primine tabi çalışılan süreler,
- 5510 sayılı Kanunun 6'ncı maddesinin birinci fıkrasının (n) bendi gereğince sigortalı sayılmayanlardan, Kanunun 4/1-(b) bendi kapsamında faaliyeti devam edenlerin söz konusu süreleri,

esas alınacaktır.

✓ SSİY'nin Geçici 35'inci maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bendi kapsamında borçlanma ve/veya hizmet süresi olmayanlar ile bu kapsamlardaki süreleriyle eksik hizmet süresini tamamlayamayanlardan; isteğe bağlı sigortalılık, 2925 sayılı Kanun, 5510 sayılı Kanunun ek 5'inci ve ek 9'uncu maddesinin ikinci fıkrası kapsamındaki sigortalılıkları tahsis talep tarihi itibariyle aylığa hak kazanmaları nedeniyle sona erenler ile bu sigortalılıkları sona erdiği tarihten sonraki bir tarihte tahsis talebinde bulunanlardan son statüsü bu kapsamda olanların, eksik hizmet süresinin tamamlanacağı tarihe kadar belirtilen kapsamlardaki sigortalılıkları devam ettirmek suretiyle tamamlanacak, hizmet verilen süreler prim ödeme gün sayısı ve kazanç olarak değerlendirilecektir.

Saygılarımızla...

[19/6/2020 tarihli, 2020-21 Sayılı "2013/11 Sayılı Genelgede Değişiklik" SGK Genelgesi...>>>](#)